

Інститут економіки і менеджменту
ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Кафедра обліку і аудиту
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля
Полтавська державна аграрна академія
ВНЗ Державний інститут підготовки і перепідготовки кадрів промисловості

ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Збірник матеріалів
міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

3–4 грудня 2012 р.
м. Київ

Дніпропетровськ
«ГЕРДА»
2012

політики, який забезпечує ефективне вирішення сукупності завдань соціально-економічного розвитку країни на довгострокову перспективу.

Податкового планування істотно впливає на суб'єкти податкових відносин: на платників податків і контролюючих органів, які при реалізації своїх повноважень використовують методи впливу на податкові відносини.

Одночасно податкове планування включає в себе системний моніторинг розвитку податкової системи, з метою прогнозування та оцінки наслідків, передбачуваних і (або) здійснюваних змін у законодавстві в частині забезпечення ефективності всіх заходів.

Виходячи з цього, у зміст податкової політики слід включити підготовку пропозицій щодо вдосконалення податкового законодавства в частині елементів і методів організації податкових відносин, з акцентом на вдосконалення процедур податкового планування за надходження до бюджету податкових платежів.

Жавнерчик О.В.

асистент

Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

НАПРЯМИ ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Економічна природа земельного оподаткування шляхом реалізації функції вирівнювання умов господарювання покликана стимулювати раціональне використання землі через підвищення відповідальності землевласників за ефективне використання угідь, проте мова йде лише про економічну раціоналізацію.

Платність виступає основним атрибутом трансформації земельних відносин на ринкову модель розвитку, проте на сьогодні вона зводиться до ефективнішого адміністрування ресурсних платежів, фіскальної спрямованості, ігноруючи необхідність формування фондів інвестиційного забезпечення реалізації природоохоронних проектів. Особливо актуальними постають проблеми підвищення результативності земельного оподаткування шляхом його екологізації, активізація стимулюючої ролі плати за землю за допомогою вилучення частини ренти, яка утворюється під впливом природного чинника для економіко-екологічної справедливості її розподілу між членами суспільства.

Об'єктом плати за землю є земельна ділянка (частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами), а також земельна частка (пай), що перебуває у власності чи користуванні, у тому числі на умовах оренди, саме володіння землею свідчить про платоспроможність її власника, а оскільки власність зобов'язує, то земельне оподаткування мусить бути справедливим не тільки з економічної, а й з екологічної точки зору,

враховуючи що приховування об'єкта оподаткування для поземельного податку є цілком неможливим.

Оптимізація земельного оподаткування передбачає:

- ставки земельних платежів повинні бути економічно значущими і чітко відповідати рентній прибутковості відповідної земельної ділянки;
- земельні платежі повинні бути обов'язковими для усіх без винятку землекористувачів;
- пільгове оподаткування повинне регулюватися тільки розмірами і термінами сплати платежів та зборів;
- земельні платежі необхідно встановлювати незмінними на тридцятип'ятирічний термін [1 с.244].

Така оптимізація земельного оподаткування має базуватись на попередньому:

- удосконаленні системи грошової оцінки земель із врахуванням ринкових факторів;
- створенні нової ринкової системи земельного оподаткування залежно від функціонального використання земель і доходності землекористування;
- законодавчу диференціацію оподаткування доходів від продажу земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб [2 с.29].

Рентний підхід до грошової оцінки земель істотно знижує їх вартість та відповідно й податок, вартість землі доцільно визначати за бонітетами.

Земельне оподаткування з урахуванням бонітету є об'єктивно доцільним, оскільки показник бонітету залежить від якості ґрунту, клімату і поля, що повинно й визначати рівень податку. На кращих ґрунтах необхідно накопичувати кошти для компенсації і додаткових витрат землекористувачів, які змушені працювати на гірших ґрунтах. Це безперечний економічний постулат, який закріплений законом. Але при розрахунках залежно від доходу, який більшою мірою залежить не від якості ріллі, а від дотримання технологічної дисципліни, працюючі краще й організованіше додатково обкладаються податком [3 с.68].

Подальшим напрямком економіко-екологічної оптимізації земельного оподаткування можна вважати:

- плату за неосвоєні, занедбані і сильно деградовані землі за прогресивною шкалою залежно від строку володіння земельною ділянкою;
- оподаткування за прогресивною шкалою операцій з перепродажу земельних ділянок в залежності від строків перебування земельної ділянки у власності однієї особи з метою запобігання спекуляціям на ринку землі, або пряма заборона продажу землі протягом визначеного строку;
- оподаткування за прогресивною шкалою земельних ділянок, які тривалий час не використовуються, або використовуються не за призначенням.

Методологічна основа земельного оподаткування повинна не лише сприяти вирішенню фіскальних цілей, а мати екологічну спрямованість в інтересах всього суспільства та характеризуватись справедливістю розподілу

податкового навантаження при мотивації до ефективного використання земельних ресурсів.

Економіко-екологічна оптимізація земельного оподаткування сприятиме дієвості економічного механізму природоохоронної діяльності та забезпечуватиме його збалансоване функціонування.

Література

1. Природно-ресурсна сфера України: проблеми сталого розвитку та трансформацій / Під загальною редакцією чл.-кор. НАН України Б.М.Данилишина. – К.: ЗАТ «Нічлава». – 2006. – 704с.
2. Третяк А. Концепція вдосконалення земельних відносин в Україні. Державна цільова програма на 2007-2015 роки // Землевпорядний вісник. – 2006. - № 3. – С.27-30.
3. Медведєв В.В., Пліско І.В. Грошова оцінка земель // Вісник аграрної науки. – 2006. - № 11. – С.63-68.